

Nesiller Aras? Dayan??ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Nesiller Aras? Dayan??ma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26456>

Özet

Nesiller Aras? Dayan??ma Ölçe?i, aile içerisindeki gençlerin ebeveynleri ve di?er aile üyeleriyle kurdu?u ili?kilerdeki **nesiller aras? dayan??ma** düzeyini ölçmek amacıyla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle gençlerin aile ba?lar?na, duygusal yak?nl?klar?na ve kar??l?kl? destek alg?lar?na odaklanarak, ku?aklar aras?ndaki ili?kinin kalitesini ve sürdürülebilirli?ini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçe?in uyarlamas? S. Öztürk ve O. Hazer taraf?ndan gerçekte?tirilmi? olup, Türk kültürü ba?lam?nda gençlerin aile içi dayan??maya dair bak?? aç?lar?n? ortaya koymaktadır. Bu çal??ma, aile hekimli?i ve temel sa?lık hizmetleri alan?nda, aile içi ili?kilerin psikososyal boyutunu incelemek için önemli bir kaynak sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Nesiller Aras? Dayan??ma, Aile ?li?kileri, Genç Perspektifi, Psikolojik Ölçek **Uyarlama**, Aile Hekimli?i.

Yazarlar

M. Serhat Öztürk, Oya Hazer

Amaç

Nesiller Aras? Dayan??ma Ölçe?i'nin temel amacı, genç bireylerin aileleri içindeki farklı ku?aklarla (özellikle ebeveynleriyle) kurduklar? ili?kilerde deneyimledikleri dayan??ma düzeyini ve niteli?ini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, aile sistemleri teorisi çerçevesinde, **nesiller aras?** etkile?imin boyutlar?n? (duygusal, yap?sal, i?levsel) belirlemeye yardımcı olur. Elde edilen veriler, aile dinamiklerini anlamak, potansiyel çat??ma alanlar?n? tespit etmek ve aile dan??manl??na yönelik müdahale programlar? geli?tirmek için kritik öneme sahiptir.

Yap? (Konstrukt)

Ölçek, sosyolojik ve psikolojik açıdan merkezi bir kavram olan nesiller aras? dayan??may? ölçmektedir. Bu **yap?**, genellikle Bengtson ve Roberts'?n alt? boyutta tanımlad??? teorik çerçeveye dayanır:

Etkile?imsel Dayan??ma (Associational Solidarity): Aile üyelerinin ne sıklıkla ve ne kadar süre birlikte vakit geçirdi?i.

Duygusal Dayan??ma (Affectual Solidarity): Bireylerin birbirlerine kar?? duydu?u duygusal yak?nl?k, sevgi ve takdir derecesi.

Mutabakat Dayan??mas? (Consensual Solidarity): De?erler, inançlar ve ya?am tarzlar? hakkında ne ölçüde fikir birli?i oldu?u.

??levsel Dayan??ma (Functional Solidarity): Ku?aklar aras? kar??l?kl? yard?m ve destek al??veri?i (maddi, duygusal veya hizmet olarak).

Yap?sal Dayan??ma (Structural Solidarity): Aile üyelerinin co?rafi yak?nl??? ve kurumsal rollerin mevcudiyeti.

Normatif Dayan??ma (Normative Solidarity): Aile üyelerinin birbirlerine kar?? sorumluluk hissetme derecesi ve aile normlar?na ba?l?lk.

Ölçek, bu alt boyutlar?n bir kombinasyonunu veya tamam?n? kapsayarak, gençlerin aile içerisindeki ba?lar?n?n çok boyutlu bir resmini sunmay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Nesiller Aras? Dayan??ma Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? çal??mas?nda (Öztürk & Hazer, 2016), ölçe?in Türk popülasyonunda ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek için geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i incelenir.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl? olup olmad???n? görmek için do?rulamaya? faktör analizi (DFA) kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Ayr?ca, ölçe?in teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er ölçütlerle (örne?in, aile i?levi veya ya?am doyumu) korelasyonlar? incelenerek ölçüt **geçerlik** (criterion validity) kan?tlar? sunulmu?tur.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararlıl???n? ifade eder. Orijinal kaynakta kesin güvenilirlik de?erleri belirtilmemi?tir; ancak uyarlama çal??mas? kapsam?nda iç tutarl?lk analizlerinin (Cronbach Alfa katsay?s?) gerçekleştirildi?i kesindir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in toplam puan? ve olası alt boyutlar? için ayrı ayrı **güvenirlik** katsay?lar?n?n hesaplanm?? olmas? beklenir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin aynı yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirlik analizleri de zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n kararlıl???n? de?erlendirmek için kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir ad?m? olan faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemede korunup korunmad???n? incelemek için kullan?lm??t?r. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla **Do?rulamaya? Faktör Analizi (DFA)** uygulanm??t?r.

Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsayılan alt boyutlar?n?n (örne?in, duygusal dayan??ma,

i?levsel dayan??ma) ampirik olarak da Türk gençleri örnekleminde ayr??t??n? ve anlaml? bir uyum sergiledi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Bu analizler sonucunda elde edilen uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ölçe?in yap?sal geçerli?ine dair kan?tlar sunmaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme (Özgün derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak uyarlama çal??mas? detaylar?nda yer almaktadır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Aile üyeleri, özellikle genç ve ergenler.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler ve ergenlik ça??ndaki bireyler (Uyarlama çal??mas? 18-25 ya? aral??ndaki üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm?? olabilir).

Popülasyon Detaylar?: Aile içinde ya?ayan ve ebeveynleriyle ili?kilerini de?erlendirebilecek durumda olan bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, aile üyeleriyle olan ili?kilerine dair maddeleri kendilerine en uygun gelen dereceye göre i?aretlerler.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Ölçek, Aile Dinamikleri, Ku?aklar Aras? ?li?ki, Sosyal Destek, Hacettepe Üniversitesi, Gençlik Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: M. Serhat Öztürk

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: sozturk@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü (Makale referans?na dayanarak tahmin edilmiştir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2016** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan

akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazara e-posta yoluyla ula??lmas? önerilmektedir. Telif haklar? ve kullan?m ücretleri hakk?nda kesin bilgi için yazarlar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [nesiller-arasi-dayanisma-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Öztürk, S. & Hazer, O. (2016). Youth Perspectives on Intergenerational Solidarity in Families. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 10(4), 222-232. doi: 10.21763/tjfmpe.271095.

Makalenin Dergipark üzerindeki ba?lant?s?: [dergipark.org.tr](#)

Bengtson, V. L., & Roberts, R. E. L. (1991). Intergenerational Solidarity: From Theory to Measurement. *Journal of Marriage and Family*, 53(4), 856-870. (Orijinal teorik çerçeve referans?).

Nesiller Aras? Dayan??ma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad??? için burada listelenememi?tir. Maddelerin tamam? için lütfen yazar?n yay?nlanm?? makalesine (Öztürk & Hazer, 2016) veya PDF doküman?na ba?vurunuz.

Ölçek maddeleri genellikle nesiller aras? dayan??man?n alt? boyutunu kapsayan ifadelerden olu?maktad?r. Örnek maddeler (genel içerik varsay?m?yla):

Ailemle ne kadar s?kl?kla bir araya gelirim? (Etkile?imsel Dayan??ma)

Ebeveynlerimle aram?zda derin bir duygusal ba? hissediyorum. (Duygusal Dayan??ma)

Ebeveynlerimle önemli konularda ayn? de?erlere sahibiz. (Mutabakat Dayan??mas?)